

برنامه درسی نال

Null Curriculum

نواندیشی و بسط مفهومی

مؤلفان

دکتر رحمت اله مرزوقی (استاد دانشگاه شیراز)

دکتر پریسا زارع (استادیار دانشگاه پیام نور)

دکتر جعفر جهانی (دانشیار دانشگاه شیراز)

دکتر مهدی محمدی (دانشیار دانشگاه شیراز)

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۸

عنوان و نام پدیدآور	: برنامه درسی نال: نوآندیشی و بسط مفهومی/مولفان رحمت‌اله مرزوقی...[و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران : آواک نور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۴۴-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: مولفان رحمت‌اله مرزوقی، پریسا زارع، جعفر جهانی، مهدی محمدی.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۹-۱۸۹.
موضوع	: برنامه‌های درسی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	: Education -- Curricula -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده	: مرزوقی، رحمت‌الله، ۱۳۴۴ -
شناسه افزوده	: Marzooghi, Rahmatallah
رده بندی کنگره	: ۱۵/۲۸۰۶LB
رده بندی دیویی	: ۰۰۱/۳۷۵
شماره	: ۵۹۴۱۹۳۵
کتابشناسی ملی	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲

برنامه درسی نال Null Curriculum

نواندیشی و بسط مفهومی

مؤلفان: دکتر رحمت اله مرزوقی - دکتر پریسا زارع - دکتر جعفر جهانی - دکتر مهدی
محمدی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه آرا: فاطمه حامدی

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۴۴-۱

قیمت ۳۶۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۷
فصل اول: مفهوم شناسی انواع برنامه درسی	۹
فصل دوم: برنامه درسی نال	۳۲
۲-۱- مفهوم برنامه درسی نال	۳۲
۲-۲- علل شکل‌گیری برنامه درسی نال	۴۱
۲-۳- رویکردهای تحلیل برنامه درسی نال	۴۵
۲-۴- انواع برنامه درسی نال	۴۶
۲-۵- ابعاد برنامه درسی نال	۵۲
۲-۶- سطوح برنامه درسی نال	۵۴
۲-۷- کارکردهای برنامه درسی نال	۵۶
۲-۸- پیشینه تحقیقاتی برنامه درسی نال	۵۷
فصل سوم: مطالعه برنامه درسی نال در دوره ابتدایی	۶۷
۳-۱- الگوی جامع تحلیلی برنامه درسی نال	۷۱
۳-۱-۱- تحلیل یافته‌های کمی مطالعه برنامه درسی نال	۸۳
۳-۱-۲- تحلیل یافته‌های کیفی مطالعه برنامه درسی نال	۱۳۸
فصل چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۱۶۳
منابع	۱۸۳
الف- فارسی	۱۸۵
ب- انگلیسی	۱۸۹

پیشگفتار

خداوند متعال را بی‌نهایت شاکریم که این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم به عنوان یک رسالت علمی و آکادمیک، یکی از موضوعات بدیع و مهم تخصصی رشته مطالعات برنامه درسی یعنی مفهوم برنامه درسی نال را مورد تحقیق و تدقیق موشکافانه و محققانه قرار دهیم. لذا از این بابت مفتخریم که مفهوم فوق در این اثر علمی که برگرفته از یک رساله دکترای تخصصی در رشته مطالعات برنامه درسی در دانشگاه شیراز است، را تا حد امکان مورد نقد و بسط قرار داده، و زوایای گسترده‌ای از مفهوم برنامه درسی نال را در یک الگوی جامع و بدیع، تبیین نموده و در اختیار مدرسان، محققان و جامعه علمی قرار دهیم.

در خصوص معادل فارسی ترجمه واژه Null باید گفت که مفهوم مذکور را نمی‌توان در معادل‌هایی همچون «پوچ» یا «صفر» آن‌چنان که در برخی از ترجمه‌ها مطرح شده است، به کار برد. چرا که هر دو مفهوم پوچ یا صفر نوعی تداعی «بی‌ارزش بودن» را به ذهن متبادر می‌سازد که می‌تواند مروج نوعی مغالطه از نوع «اشتراک فعل» باشد. از سوی دیگر، اگر نال صرفاً به مفهوم «محدوف» نیز به کار رود، آن‌چنان که در برخی از منابع داخلی و خارجی کاربرد دارد، نوعی مغالطه کنه و وجه صورت می‌گیرد. چرا که گاهی یک پدیده پیچیدگی‌های زیادی دارد، اما به گونه‌ای بیان می‌شود که مثلاً پدیده «الف»، چیزی جز صفت «ب» نیست. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که واژه Null Curriculum به همان صورت یعنی برنامه درسی نال در منابع علمی به کار گرفته شود، تا از هر گونه سوء برداشت و بروز مغالطات گوناگون اجتناب گردد. این موضوع به نحو مبسوط‌تر در فصل دوم این کتاب مورد بحث قرار می‌گیرد.

در خاتمه از کلیه همکاران، اساتید، مؤلفان کتب درسی در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش، سرگروه‌های آموزش دوره ابتدایی، معلمان، دانشجویان و دانش‌آموزانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند؛ کمال تشکر و قدردانی به عمل می‌آوریم.

و من ا... التوفیق

دکتر رحمت اله مرزوقی

